

John Wesley – De bekering van gelovigen¹

"Bekeert² u en geloof het evangelie"³ Markus 1:15.

1. Er wordt algemeen aangenomen dat bekering en geloof enkel de poort van de godsdienst zijn; dat ze enkel nodig zijn aan het begin van ons christelijk leven, als we de weg van het koninkrijk in slaan. En dat lijkt te worden bevestigd door de apostel als hij de Hebreeuwse christenen aanmoedigt "ons te richten op het volkomene" en "het eerste onderwijs aangaande Christus te laten rusten", "zonder opnieuw het fundament te leggen van bekering van dode werken en van geloof in God" (Hebr 6:1), wat in elk geval moet betekenen dat ze deze zaken, die in eerste instantie heel hun denken vervulden, in enigerlei mate achter zich moesten laten, om "te jagen naar het doel, om de prijs der roeping Gods, die van boven is, in Christus Jezus" (Fill 3:14).

2. En het is ongetwijfeld waar dat er een bekering en een geloof zijn die specifiek aan het begin nodig zijn: een bekering, dat wil zeggen, een overtuiging van onze volkomen zondigheid, schuld en hulpeloosheid, die voorafgaat aan het koninkrijk van God dat wij ontvangen, dat, zoals onze Heer opmerkt, "in ons" (Luk 17:21, KJV) is, en een geloof, waarmee we dat koninkrijk ontvangen, namelijk "rechtvaardigheid, vrede en blijdschap, door de heilige Geest" (Rom 14:17)

3. Maar ondanks dit alles is er ook een bekering en een geloof (in een andere betekenis, niet helemaal dezelfde maar ook niet volkomen verschillend) die nodig zijn nadat we tot geloof gekomen zijn, ja, en in elke volgende fase van onze christelijke wedloop, anders kunnen we niet "met volharding de wedloop lopen, die vóór ons ligt" (Hebr 12:1). En deze bekering en dit geloof zijn net zo nodig voor onze voortgang en groei in genade, als de eerste bekering en geloof nodig waren om het koninkrijk van God binnen te gaan.

Maar in welke zin moeten we ons bekeren en geloven nadat we zijn gerechtvaardigd? Dat is een belangrijke vraag, de moeite waard om ons zeer serieus in te verdiepen.

I. Allereerst, in welke zin zouden we ons moeten bekeren?

1. Bekering betekent vaak een innerlijke verandering, een omslag van denken van zonde naar heiliging. Maar we spreken er nu over in een andere betekenis, want het is een ander soort zelfkennis om onszelf als zondaren te kennen, ja, schuldige, hulpeloze zondaren, hoewel we weten dat we kinderen van God zijn.

2. Sterker nog, wanneer we dit voor het eerst weten; wanneer we voor het eerst de verlossing in het bloed van Christus vinden, wanneer voor het eerst "de liefde Gods in onze harten uitgestort is" (Rom 5:5), en zijn koninkrijk daarin is gevestigd, is het natuurlijk om te veronderstellen dat we niet langer zondaren zijn, dat al onze zonden niet alleen bedekt maar ook vernietigd zijn. Als we dan geen enkel kwaad in ons hart voelen, denken we al snel dat er ook geen kwaad meer is. Sommige goedbedoelende mensen hebben zich zelfs ingebeeld dat dit niet alleen dan zo is, maar voor altijd. Ze hebben zich ervan overtuigd dat toen ze werden gerechtvaardigd, ze ook volkomen geheiligd

1 Door Hans Deventer vertaald vanuit het Engels naar een fotografische herdruk van de derde druk van *The Works of John Wesley*, uitgegeven in 1872 door de "Methodist Book Room, London", deel V, blz. 156-170.

2 Het Griekse woord dat in het Nederlands vertaald is met "bekeert" is "*metanoëite*", wat letterlijk "verander van gedachten" betekent. Het gaat om een radicale ommakeer, die gepaard gaat met berouw voor wat tevoren is gedaan. In het Engels wordt hier het woord "repentance" gebruikt, waar zowel "bekering" als "berouw" in zitten. Wesley gebruikt datzelfde woord voor de titel van de preek, "The Repentance of Believers". Bij de vertaling naar het Nederlands moet dus steeds gekozen worden voor "bekering" of "berouw", maar het woord in zowel het Grieks als het Engels is hetzelfde.

3 Aangezien Wesley de King James Version gebruikte, is omwille van de stijl bij de vertaling van bijbelteksten gekozen voor de NBG 1951. De tekstverwijzingen zijn er door de vertaler bij geplaatst. Wesley benoemde alleen een paar verwijzingen in par. II.3.

worden. Ze hebben dat zelfs als regel vastgelegd, ondanks bijbel, rede en ervaring. Ze geloven en beweren oprecht dat alle zonde wordt vernietigd als we gerechtvaardigd worden en dat er geen zonde in het hart van een gelovige is, maar dat alles rein is van dat moment af. Maar hoewel we natuurlijk erkennen dat “een ieder, die gelooft ...uit God geboren is” (1 Joh 5:1) en “Een ieder, die uit God geboren is, geen zonde doet” (1 Joh 3:9), kunnen we toch niet beweren dat er in ons geen zonde meer wordt ervaren. De zonde heerst niet, maar is er nog wel. En een overtuiging van de zonde die nog in ons hart overblijft, is een belangrijk deel van de bekering waar we nu over spreken.

3. Want het duurt zelden lang voordat hij die dacht dat alle zonde vertrokken was, ervaart dat er nog steeds trots in zijn hart is. Hij is ervan overtuigd dat hij in veel opzichten beter van zichzelf denkt dan hij zou moeten doen, en dat hij complimenten aanvaard heeft voor iets dat hij ontvangen had, en zich erop beroemd heeft als dat niet zo was, en toch weet hij dat God hem gunstig gezind is. Hij kan niet, en mag ook niet, zijn vrijmoedigheid prijsgeven (Hebr. 10:35). “De Geest getuigt” nog steeds “met zijn geest, dat hij een kind van God is” (Rom 8:16).

4. Ook duurt het niet lang voordat hij een eigen wil ontdekt in zijn hart, een die tegengesteld is aan Gods wil. Nu is het onvermijdelijk dat een mens een wil heeft, zolang als hij verstand heeft. Het is een essentieel onderdeel van de menselijke natuur, zelfs van elk intelligent wezen. Onze Heer zelf had een wil als ieder mens, anders was Hij geen mens geweest. Maar deze menselijke wil was steeds onderworpen aan de wil van zijn Vader. Te allen tijde, zelfs in de hevigste aanvechtingen, kon Hij zeggen: “niet gelijk Ik wil, maar gelijk Gij wilt” (Matt 26:39). Maar dat is niet altijd het geval bij zelfs een ware gelovige in Christus. Hij ontdekt regelmatig dat zijn wil zich min of meer verheft tegen Gods wil. Hij wil iets omdat het zijn natuur behaagt, terwijl het God niet behaagt. En hij keert zich af van iets wat pijnlijk is voor zijn natuur, terwijl het Gods wil voor hem is. Het is zelfs zo dat als hij voortgaat in geloof, hij er met al zijn kracht tegen zal vechten, maar dat impliceert dus precies dat het bestaat en hij zich er bewust van is.

5. Nu is een eigenzinnigheid, net als trots, een vorm van afgoderij en beide zijn volkomen tegengesteld aan de liefde van God. Hetzelfde kan gezegd worden over de liefde voor de wereld. Maar evenzo lopen zelfs ware gelovigen het risico dit in zichzelf te ervaren: vroeger of later, in meer of mindere mate, in wat voor vorm ook, krijgen ze er allemaal mee te maken. Het is waar, als iemand eenmaal “is overgegaan uit de dood in het leven” (Joh 5:24), verlangt hij naar niets dan God zelf. Hij kan eerlijk zeggen, “naar uw naam en naar uw gedachtenis ging mijn zielsverlangen uit” (Jes. 26:8). “Wie heb ik nevens U in de hemel? Nevens U begeer ik niets op aarde” (Ps 73:25). Maar zo is dat niet altijd. In de loop der tijd, hoewel misschien maar voor enkele momenten, zal hij weer “de begeerte des vlezes, de begeerte der ogen en een hovaardig leven” (1 Joh 2:16) ervaren. Sterker nog, als hij niet voortdurend bidt en zich in acht neemt, kan zelfs de lust in hem weer tot leven komen, in die mate dat hij valt, zodanig dat er nauwelijks meer enige kracht in hem over blijft. De aanvallen van onbehoorlijke liefdes kunnen hem plagen, ja zelfs een sterke neiging om het schepsel meer lief te hebben dan de Schepper (Rom 1:25), of dat nu een kind, ouder, echtgenoot, echtgenote, of “uw vriend, die als uw ziel is” (Deut 13:6, SV). Hij kan op duizend verschillende manieren een verlangen naar aardse dingen of pleziertjes voelen. In diezelfde mate zal hij God vergeten, niet zijn vreugde in Hem zoeken, en op die manier “meer liefde voor genot dan voor God” (2 Tim 3:4) krijgen.

6. Als hij zichzelf niet voortdurend bewaart, zal hij opnieuw het verlangen van het oog ervaren; het verlangen om zijn verbeelding met iets groots, moois of ongewoons tevreden te stellen. Hoe is dit een aanval op de ziel? Misschien via de meest onbeduidende dingen zoals kleding, of meubelen, zaken die nooit bedoeld waren om de behoeften van een onsterfelijke geest te bevredigen. Toch, hoe makkelijk is het voor ons om, zelfs nadat we “de krachten der toekomstige eeuw gesmaakt hebben” (Hebr 6:5), weer opnieuw weg te zinken in die dwaze, lage verlangens naar dingen die

teloor gaan! Hoe moeilijk is het zelfs voor hen die “weten, op wie ze hun vertrouwen hebben gevestigd” (2 Tim 1:12), zelfs maar een fractie te veroveren van het verlangen van het oog: nieuwsgierigheid, en die voortdurend onder hun voeten vertrappen, en niets te verlangen alleen maar omdat het nieuw is!

7. En hoe moeilijk is het zelfs voor Gods kinderen om de trots te overwinnen! Johannes lijkt hier te duiden op wat de wereld “eergevoel” noemt. Dit is niets anders dan een verlangen naar en een verheugen in “de roem van mensen” (Matt 6:2), en verlangen naar en liefde voor eerbewijzen, en, wat er altijd mee samenhangt, een vergelijkbare angst voor afwijzing. Daar nauw mee verbonden is valse schaamte, ons schamen voor dat waar we juist in mogen roemen. En dat heeft weer alles te maken met de angst voor mensen, waar duizend strikken voor de ziel uit voortkomen. Waar is dan degene, zelfs onder hen die sterk in het geloof lijken te staan, die in zichzelf niet een bepaalde mate van deze slechte gemoedstoestanden aantreft? Zelfs deze zijn dus slechts gedeeltelijk “gekruisigd voor de wereld” (Gal 6:14), want de wortel van het kwaad is in hun hart achtergebleven.

8. En kennen we geen andere gevoelens, die net zo tegen de liefde voor onze naaste in gaat als tegen de liefde voor God? De liefde voor onze naaste “bedenkt het kwade niet” (1 Cor 13:5, KJV, letterlijke vertaald). Vinden we niets hiervan? Nooit enige jaloezie, geen kwade vermoedens, geen ongegronde of onredelijke achterdocht? Laat hij die zuiver is in dit verband de eerste steen naar zijn naaste werpen. Wie voelt niet soms andere gevoelens of emoties, waarvan hij weet dat ze niet overeenstemmen met de liefde voor de broeder? Als er al geen kwaadaardigheid, haat of bitterheid is, is er dan een sprankje jaloezie, vooral ten opzichte van hen die genieten van iets goeds (werkelijk of ingebeeld) dat we verlangen, maar niet kunnen bereiken? Is er nooit enige mate van boosheid als we gekwetst of beledigd zijn, vooral door degenen die we in het bijzonder liefhebben, en voor wie we juist zo ons best hadden gedaan om hen te helpen? Geeft onrecht of ondankbaarheid ons nooit een gevoel van wraakzucht? Kwaad met kwaad vergelden, in plaats van “het kwade door het goede te overwinnen?” (Rom 12:21) Dit toont aan hoe veel er nog in uw hart is dat tegen de liefde voor de naaste in gaat.

9. Hebzucht, in elke vorm of mate, is zeker zo tegengesteld hieraan als aan de liefde van God, of het nu philargyri is, geldzucht, maar al te vaak de “wortel van alle kwaad” (1 Tim 6:10), of *pleonexia*, letterlijk, een verlangen naar meer bezit. En hoe weinigen, zelfs onder de echte kinderen van God, zijn volkomen vrij van beide! Een groot mens, Maarten Luther, zei regelmatig dat hij “geen enkele hebzucht in zich had (niet alleen sinds zijn bekering, maar zelfs) sinds zijn geboorte”. Maar als dat zo is, aarzel ik niet om te zeggen dat hij de enige man was, uit een vrouw geboren (behalve Hij die zowel God als mens was), die zonder die begeerte geboren is. Nee, ik geloof dat er nooit een mens geweest is, uit God geboren, die geruime tijd daarna geleefd heeft, die dit niet in meer of mindere mate ervaren heeft, vooral in de tweede betekenis. We kunnen het dus vaststellen als een onbetwifelbare waarheid dat hebzucht, samen met trots, eigenzinnigheid en woede in het harte blijven, zelfs van degenen die gerechtvaardigd zijn.

10. Het is precies deze ervaring die zo veel oprechte mensen ertoe gebracht heeft het laatste deel van Romeinen 7 te lezen als niet voor hen die “onder de wet” zijn, die overtuigd zijn van zonde, wat ongetwijfeld bedoeling van de apostel is, maar voor hen die “onder de genade” zijn, die “om niet gerechtvaardigd worden uit zijn genade, door de verlossing in Christus Jezus” (Rom 3:24). En het is zeker, ze hebben in zoverre gelijk dat er zelfs in hen die gerechtvaardigd zijn in zekere mate een “vleselijke gezindheid” blijft (zoals de apostel de gelovigen in Corinthe verteld: “gij zijt nog vleselijk” 1 Cor 3:3), steeds gereed om “af te vallen van de levende God” (Hebr 3:12), een neiging tot trots, eigenzinnigheid, woede, wraakzucht, liefde voor de wereld, ja, en alle kwaadaardigheid: een wortel van bitterheid, die, als die niet voortdurend in bedwang zou worden gehouden, direct aan de oppervlakte zou komen, ja, zo'n diepte van verdorvenheid waar we ons zonder het heldere licht van God geen voorstelling van kunnen maken. En die overtuiging van al deze zonde die in hun hart

achter is gebleven, dat is nu het berouw van hen die gerechtvaardigd zijn.

11. Maar we moeten er evenzo van overtuigd zijn dat aangezien de zonde in ons hart blijft, het dus ook aan al onze woorden en daden kleeft. Het is inderdaad te vrezen dat veel van onze woorden vermengd zijn met zonde; zelfs geheel en al zondig, wat ongetwijfeld het geval is met elk liefdeloos gesprek, alles wat niet voort komt uit broederlijke liefde, alles wat niet overeenstemt met de gouden regel: “Alles nu wat gij wilt, dat u de mensen doen, doet gij hun ook aldus” (Matt 7:12). Hieronder valt alle achterklap, geroddel, gefluister achter de rug, alle kwaadsprekerij, ofwel het herhalen van de fouten van een afwezige, want niemand wil graag dat zijn fouten in zijn afwezigheid worden besproken. Hoe weinigen zijn er, zelfs onder gelovigen, die daar niet in enige mate schuldig aan zijn, die zich altijd houden aan de goede oude regel: “van doden en afwezigen, niets dan goeds!” En stel dat ze dat doen, houden ze zich ook ver van nutteloze gesprekken? Toch is dit alles ongetwijfeld zondig en “bedroeft de heilige Geest Gods” (Ef 4:30). Ja, en “Van elk ijdel woord, dat de mensen zullen spreken, zullen zij rekenschap geven op de dag des oordeels” (Matt 12:36).

12. Maar stel dat ze voortdurend bidden en waken zodat ze niet ingaan op deze verleiding, dat ze voortdurend een wacht voor hun mond plaatsen en zo de deur daarvan sluiten; stel dat ze zich daarin oefenen, zodat al hun “spreken te allen tijde aangenaam is, niet zouteloos” en ze “weten, hoe ze aan ieder het juiste antwoord moet geven” (Col 4:6), komen ze toch niet dagelijks terecht in zinloze gesprekken, ondanks al hun voorzichtigheid? En zelfs als ze proberen voor God te spreken, zijn hun woorden dan zuiver, vrij van onheilige invloeden? Is er niets mis met hun intenties? Spreken ze enkel om God te behagen, en niet deels om zichzelf te behagen? Is het enkel om Gods wil te doen, en niet ook hun eigen wil? Of, als ze met een zuiver oog beginnen, gaan zij voort, “het oog gericht op Jezus” (Hebr 12:2), voortdurend met Hem in gesprek terwijl zij met hun naaste spreken? Als ze een zonde terechtwijzen, voelen ze dan geen boosheid of onvriendelijkheid jegens de zondaar? Als ze de onwetenden onderwijzen, voelen ze dan geen trots, geen zelfverheffing? Als ze degenen die lijden troost brengen, of elkaar oproepen tot liefde en goede werken, merken ze dan nooit dat ze tot zichzelf zeggen: “Dat heb je goed gezegd”? Of ijdelheid – het verlangen dat anderen dat zouden vinden, en hen daarom waarderen? Geheel of gedeeltelijk, hoeveel zonde kleeft er niet aan de beste gesprekken van zelfs gelovigen? Het overtuigd zijn hiervan is een onderdeel van de bekering van hen die gerechtvaardigd zijn.

13. En hoeveel zonde, als hun geweten tenminste goed wakker is, zullen ze zien dat ook aan hun daden kleeft! Nee, zijn er niet vele daarvan, die, ofschoon de wereld ze niet zou veroordelen, toch niet geprezen kunnen worden, of geëxcuseerd, als we ze beoordelen met Gods Woord? Zijn er niet vele daden die, zoals ze zelf weten, niet tot Gods eer zijn? Vele, die niet eens daarop gericht waren, die niet ondernomen werden met het oog op God? En van die daden waar dat wel voor geldt, waren daarvan niet vele waarbij hun oog niet uitsluitend op God gericht was? Waarin ze net zoveel hun eigen wil als die van Hem volgden, en zochten zichzelf net zoveel of meer te behagen dan God? En terwijl ze goede dingen willen doen voor hun naaste, ervaren ze daarbij niet allerlei verkeerde gevoelens? En dus zijn zelfs hun zogenaamde goede daden in feite verontreinigd met een mix van kwaad, zelfs hun daden van barmhartigheid. En is niet hetzelfde het geval bij hun vrome daden? Terwijl ze luisteren naar het woord dat hun ziel kan redden, treffen ze niet vaak gedachten aan die hen beangstigen, omdat ze eerder tot hun veroordeling dan hun verlossing zouden leiden? En is dat vaak ook niet het geval bij het gebed, openbaar of privé? Nee, zelfs als ze deelnemen aan de meest eerbiedige eredienst, zelfs als ze aan de Tafel des Heren zijn, wat voor gedachten komen er niet in hen op! Wandelen die gedachten soms tot aan de einden der aarde, soms met zulke denkbeelden dat hen doet vrezen dat al hun offers een gruwel voor de Heer zijn? En zo zijn ze nu beschaamder over hun beste daden, dan ze vroeger over hun ergste zonden waren.

14. Opnieuw: hoeveel zonden van nalatigheid zijn hen niet aan te rekenen! We kennen de woorden van de apostel: “Als iemand dan weet goed te doen en het niet doet, is het hem tot zonde.” (Jac

4:17) Maar kennen ze niet duizenden situaties waarin ze goed hadden kunnen doen aan vijanden, vreemden, hun broeders, ten aanzien van hun lichamen of zielen, en het niet hebben gedaan? Aan hoeveel nalatigheid zijn ze niet schuldig, in hun plicht ten opzichte van God! Hoeveel gelegenheden voor avondmaal, het horen van het Woord, openbaar of persoonlijk gebed, hebben ze niet veronachtzaamd! Zoveel reden had zelfs deze heilige man, aartsbisschop Usher, na al zijn werk voor God, om uit te roepen, bijna met zijn laatste adem, “Heer, vergeef mij mijn zonden van nalatigheid!”

15. Maar naast deze uiterlijke nalatigheden, vinden ze ook geen talloze gebreken in zichzelf? Van allerlei soort: ze hebben niet de liefde, de vrees, het vertrouwen dat ze zouden moeten hebben ten opzicht van God. Ze hebben niet de liefde die ze hun naaste, elk mensenkind, verschuldigd zijn, nee zelfs niet die ze hun broeders, elk kind van God, verschuldigd zijn, of ze nu veraf of dichtbij zijn. Ze hebben geen heilige gemoedstoestand zoals ze zouden moeten hebben en schieten tekort in alles – waarvan ze zich diep bewust zijn zodat ze uit kunnen roepen met de heer De Renty, “Ik ben grond, volkomen overwoekerd me dorens”, of, met Job, “ik herroep en doe boete in stof en as” (Job 42:6)

16. Een overtuiging van hun schuld is een andere kant van de bekering van de kinderen van God. Maar dat idee moeten we zorgvuldig formuleren, in een bepaalde betekenis. Want het is duidelijk dat “er geen veroordeling is voor hen, die in Christus Jezus zijn” (Rom 8:1), die in Hem geloven, en in de kracht van dat geloof, “niet naar het vlees wandelen, doch naar de Geest” (Rom 8:4). Toch kunnen ze evenmin het rechtvaardige oordeel van God dragen als voor ze tot geloof kwamen. Dit verklaart hen nog steeds des doods schuldig, op basis van alle aanklachten. En ze zouden daar zeker toe veroordeeld worden, ware het niet voor het verzoenende bloed. Daarom zijn ze er volkomen van doordrongen dat ze nog steeds straf verdienen, hoewel die hen kwijtgescholden is. Maar er zijn hier extremen aan beide kanten, en weinigen weten ze te vermijden. Velen koersen richting de een of de ander, ofwel denkend dat ze veroordeeld zijn terwijl dat niet zo is, en anderen denkend dat ze het verdienen om vrijgesproken worden. Maar de waarheid ligt in het midden: ze verdienen strikt gesproken enkel de verdoemenis van de hel. Maar wat ze verdienen krijgen ze niet, want ze “hebben een voorspraak bij de Vader” (1 Joh 2:1). Zijn leven, dood en voorspraak staan nog steeds tussen hen en de veroordeling.

17. Een overtuiging van volkomen hulpeloosheid is nog een andere kant van deze bekering. Ik bedoel daarmee twee dingen: ten eerste, dat ze nu niet meer vanuit zichzelf in staat zijn een goede gedachte te bedenken, een goed verlangen op te roepen, een goed woord te spreken, of een goed werk te doen dan voordat ze gerechtvaardigd werden. Dat ze nog steeds geen kracht in zichzelf hebben, geen macht om goed te doen, of kwaad tegen te gaan, geen vermogen om de wereld, de duivel of hun eigen slechte natuur te overwinnen of er zelfs maar tegenstand aan te bieden. Ze kunnen, dat is zeker, al deze dingen doen, maar dat is niet uit eigen kracht. Ze hebben de kracht om al deze vijanden te overwinnen, want “de zonde voert geen heerschappij meer over hen” (zie Rom 6:14), maar dat is niet natuurlijk, geheel of gedeeltelijk, het is een gave van God, die ook niet in een keer gegeven wordt, alsof ze er een voorraad van zouden kunnen aanleggen, maar van moment tot moment.

18. Met deze hulpeloosheid bedoel ik ten tweede, een volstrekt onvermogen om onszelf te bevrijden van deze schuld of dit oordeel waarvan we ons nog steeds bewust zijn, ja, en een onvermogen om met al de genade die we hebben (om nog maar niet te spreken van onze natuurlijke kracht) ons te verlossen van trots, eigenzinnigheid, liefde voor de wereld, woede en een algemene neiging om van God af te wijken, waarvan we uit ervaring weten dat die in het hart blijven, zelfs van hen die wedergeboren zijn, of van de kwaadaardigheid die ondanks al ons pogen, kleeft aan al onze woorden en daden. Voeg daar nog aan toe een volslagen onvermogen om liefdeloze en meer nog, nutteloze gesprekken te vermijden, en het onvermogen de zonden van nalatigheid te vermijden, of

de talloze gebreken te corrigeren die we herkennen, vooral het gebrek aan liefde, en andere goede gedragingen richting God en mensen.

19. Mocht iemand hier nog niet van overtuigd zijn, als er iemand is die gelooft dat degene die gerechtvaardigd is in staat is deze zonden uit zijn hart en leven te verwijderen, laat hem de proef op de som nemen. Laat hem proberen of hij, door de genade die hij al heeft ontvangen, trots, eigenzinnigheid, of de aangeboren zonde in het algemeen kan verbannen. Laat hem proberen of hij zijn woorden en daden kan reinigen van elke kwaad, of hij alle liefdeloze en nutteloze gesprekken kan vermijden, met alle zonden van nalatigheid, en ten leste, of hij de talloze gebreken waarin hij zichzelf nog steeds bevindt kan corrigeren. Laat hem niet ontmoedigd worden door een paar pogingen, maar het steeds weer proberen. Hoeveel te langer hij het probeert, des te dieper zal hij overtuigd raken van zijn volslagen hulpeloosheid in alle opzichten.

20. Dit is zo'n overduidelijke waarheid, dat vrijwel alle kinderen van God, verspreid over de aarde, hoezeer ze ook verschillen op andere punten, over het algemeen het hier over eens zijn: hoewel we "door de Geest de werkingen des lichaams doden" (Rom 8:13), zowel innerlijke als uiterlijke zonde weerstaan en overwinnen, hoewel we onze vijanden dag aan dag mogen verzwakken, we kunnen ze niet uitdrijven. Met al de genade die we bij de rechtvaardiging ontvangen kunnen we ze niet uitroeien. Hoezeer we ook waken en bidden, we kunnen onze handen en harten niet volledig reinigen. Dat kunnen we niet, tot het onze Heer zal behagen ten tweede male tot ons hart te spreken: "Word rein" (Luc 5:13) en alleen dan zal de melaatsheid gereinigd worden. Alleen dan wordt de wortel van alle kwaad, de vleselijke gezindheid vernietigd; en bestaat de aangeboren zonde niet meer. Maar als die tweede verandering niet komt, als er geen onmiddellijke verlossing na de rechtvaardiging is, als er niets dan het geleidelijke werk van God is (dat er een geleidelijk werk is ontkent niemand), dan moeten we er maar tevreden mee zijn om vol van zonde te blijven tot de dood en er het beste van maken, en dus ook schuldig te blijven tot de dood, en voortdurend straf te verdienen. Want het is onmogelijk dat de schuld of het straf verdienen van ons weggenomen zou worden, zo lang als de zonde in ons hart blijft wonen, en aan al onze woorden en daden kleeft. Nee, in strenge rechtvaardigheid kan het niet anders zijn dan dat alles wat we denken, zeggen en doen, die zelf voortdurend laat toenemen.

II. 1. In deze zin moeten we ons bekeren nadat we gerechtvaardigd zijn. En tot we dat doen, kunnen we niet verder komen. Want totdat we ons bewust zijn van onze ziekte, kan er geen genezing zijn. Maar, gesteld dat we aldus ons bekeren, dan worden we opgeroepen "het evangelie te geloven".

2. En ook dat moeten we op bepaalde wijze verstaan, anders dan toen we geloofden om gerechtvaardigd te worden. Geloof de goede boodschap van de grote verlossing, die God bereid heeft voor alle mensen. Geloof dat hij die de "afstraling zijner heerlijkheid en de afdruk van zijn wezen" (Hebr 1:3) is, in staat is "volkomen te behouden, wie door Hem tot God gaan" (Hebr 7:25). Hij is in staat u te verlossen van alle zonde die nog in uw hart is. Hij is in staat u te verlossen van de zonden van nalatigheid, en te voorzien in alles waarin u tekort schiet. Het is waar, dat is onmogelijk voor een mens, maar bij de God-Mens zijn alle dingen mogelijk. Want wat kan te moeilijk zijn voor Hem die "alle macht in hemel en op aarde" (Matt 28:18) heeft? Inderdaad, zijn loutere macht om dit te doen is onvoldoende basis voor ons om te geloven dat Hij het zal doen, dat Hij op deze wijze zijn macht zal gebruiken, tenzij Hij dat beloofd heeft. Maar dat heeft Hij ook gedaan! Hij heeft het keer op keer beloofd, in de sterkste bewoordingen. Hij heeft ons deze "kostbare en zeer grote beloften" (2 Petr 1:4) gegeven, zowel in het Oude als in het Nieuwe Testament. En zo lezen we in de wet, het oudste deel van Gods openbaring, "En de HERE, uw God, zal uw hart en het hart van uw nakroost besnijden, zodat gij de HERE, uw God, liefhebt met geheel uw hart en met geheel uw ziel, opdat gij leeft." (Deut 30:6). Evenzo in de Psalmen: "Hij zelf zal Israël", het Israël Gods, "verlossen van al zijn ongerechtigheden" (Ps 130:8). Evenzo in de profeten: "Ik zal rein water over u sprengen, en gij zult rein worden; van al uw onreinheden en van al uw afgoden zal Ik u reinigen; een nieuw hart zal

Ik u geven en een nieuwe geest in uw binnenste; het hart van steen zal Ik uit uw lichaam verwijderen en Ik zal u een hart van vlees geven. Mijn Geest zal Ik in uw binnenste geven en maken, dat gij naar mijn inzettingen wandelt en naarstig mijn verordeningen onderhoudt.” (Ezech 36:25-27). Evenzo in het Nieuwe Testament: “Geloofd zij de Here, de God van Israël, want Hij heeft omgezien naar zijn volk en heeft het verlossing gebracht, en heeft ons een hoorn des heils opgericht [...] de eed, die Hij zwoer aan Abraham, onze vader, dat Hij ons zou geven, zonder vreze, uit de hand der vijanden verlost, Hem te dienen in heiligheid en gerechtigheid voor zijn aangezicht, al onze dagen.” (Luc 1:68-69, 73-75).

3. U heeft daarom goede reden om te geloven dat Hij niet alleen in staat is dit te doen, maar u ook daadwerkelijk *wil* reinigen van alle vuilheid van vlees en geest, om u “van al uw onreinheden te verlossen” (Ezech 36:29). Dit is waar u nu naar verlangt, dit is het geloof dat u speciaal nu nodig hebt, namelijk, dat de Grote Heelmeester, de Minnaar van mijn ziel, mij wil reinigen. Maar wil Hij dat morgen doen, of vandaag? Laat Hem zelf antwoorden: “Heden, indien gij” Mijn “stem hoort, verhardt uw harten niet” (Hebr 4:7). Als u het uitstelt tot morgen, verhardt u uw hart, weigert u Zijn stem te horen. Geloof daarom dat Hij u vandaag wil verlossen. Hij wil u nu verlossen. “Zie, nu is het de tijd des welbehagens” (2 Cor 6:3). Hij zegt nu: “Wordt rein!” (Luc 5:13). Geloof enkel, en u zult direct ontdekken dat “alle dingen mogelijk zijn voor wie gelooft” (Marc 9:23).

4. Blijf in Hem geloven die u liefheeft, en Zich voor u overgegeven heeft, die al uw zonden in zijn eigen lichaam aan het kruis gedragen heeft, en u gered heeft van elke veroordeling, door zijn bloed. En zo gaan we voort in een gerechtvaardigde staat. En als we voortgaan “uit geloof tot geloof” (Rom 1:17), als we geloof hebben van de inwondende zonde gereingd te worden, gered van al onze onreinheden, worden we ook verlost van alle schuld, onze verdiende straf, die we tevoren ervoeren. Zodat we niet alleen kunnen zeggen

Every moment, Lord, I want
The merit of thy death;

Elk moment, Heer, heb ik nodig
de verdienste van uw dood

maar evenzo, in volle overtuiging van geloof

Every moment, Lord, I have
The merit of thy death;

Elk moment, Heer, heb ik
de verdienste van uw dood

Want, door dat geloof in Zijn leven, dood en pleiten voor ons, vernieuwd van moment tot moment, zijn we in elk opzicht rein, en er is niet alleen nu geen veroordeling voor ons, maar ook geen verdiende straf meer zoals tevoren, want de Heer reinigt voortdurend ons hart en ons leven.

5. Door datzelfde geloof voelen we de kracht van Christus elk moment op ons rusten, en alleen daardoor zijn we wat we zijn, de kracht waardoor we in staat gesteld worden voort te gaan in geestelijk leven, en zonder welke, ondanks onze huidige heilige staat, we het volgende moment als duivels zouden zijn. Maar zolang als we ons geloof in Hem vasthouden, “scheppen we water uit de bronnen des heils” (Jes 12:3). Leunend op onze Geliefde, namelijk Christus in ons, de hoop der heerlijkheid, die in onze harten woont door geloof, die altijd voor ons pleit aan de rechterhand van God, ontvangen we hulp van Hem om te denken, spreken en doen wat aangenaam in Zijn ogen is. Zo bewaart Hij hen die geloven in alles wat ze doen en helpt hen voortdurend verder, zodat al hun plannen, gesprekken en daden in Hem beginnen, voortgezet worden en eindigen. Aldus reinigt Hij “de gedachten van ons hart door de adem van uw Heilige Geest, opdat wij u volmaakt mogen liefhebben, en op waardige wijze op Heilige Naam groot mogen maken” (*Book of Common Prayer, 1695*)

6. En zo volgen bij de kinderen van God bekering/berouw en geloof elkaar op. Door berouw

ervaren we de zonde die in ons hart achterblijft en aan onze woorden en daden kleeft; door geloof ontvangen we de kracht van God in Christus, die ons hart zuivert en onze handen reinigt. Door berouw, zijn we ons ervan bewust dat we straf verdienen voor al onze gedachten, woorden en daden; door geloof zijn we ons ervan bewust dat onze Voorspreker bij de Vader voortdurend voor ons pleit, en daardoor voortdurend alle veroordeling en straf terzijde wordt geschoven. Door berouw hebben we een blijvende overtuiging dat er geen hulp in onszelf te vinden is; door geloof ontvangen we niet alleen “barmhartigheid”, maar evenzo “genade om hulp te verkrijgen te gelegener tijd” (Hebr 4:16). Berouw ontkent de mogelijkheid ergens ander hulp te vinden; geloof aanvaardt alle hulp die we nodig hebben van Hem die alle kracht in hemel en aarde heeft. Berouw zegt, “Zonder Hem kan ik niets doen” (Joh 15:6). Geloof zegt: “Ik vermag alle dingen in Hem, die mij kracht geeft” (Fil 4:13). Door Hem kan ik niet alleen alle vijanden van mijn ziel overwinnen, maar ze ook uitdrijven. Door hem kan ik “de Here, mijn, God, liefhebben uit geheel mijn hart, ziel, verstand en kracht.” (Matt 22:37), ja, en “Hem dienen in heiligheid en gerechtigheid voor zijn aangezicht, al mijn dagen. (Luc 1:75).

III. 1. Uit het voorgaande kunnen we al snel de schadelijkheid achterhalen van de gedachte dat we volkomen geheiligd worden als we worden gerechtvaardigd, dat onze harten dan al gereinigd worden van alle zonde. Het is waar, zoals we al eerder zagen, dat als we bevrijd worden van de overheersing van de uiterlijke zonde en tegelijkertijd de heerschappij van de innerlijke zonde wordt gebroken, we die niet langer hoeven te volgen of er door worden geleid. Maar het is zeker niet waar dat de innerlijke zonde dan totaal vernietigd wordt, de wortel van trots, eigenzinnigheid, boosheid, liefde voor de wereld dan uit het hart genomen wordt; of dat de vleeselijke gezindheid en een hart dat geneigd is tot afvallen, volkomen verbannen worden. En het tegengestelde aannemen is niet, zoals sommigen denken, een onschuldige fout. Nee, hij doet zeer veel kwaad, want hij blokkeert volkomen de weg naar verdere veranderingen, want het is duidelijk: “Zij, die gezond zijn, hebben geen geneesheer nodig, maar zij, die ziek zijn” (Luc 5:31). Als we dus denken dat we al helemaal heel gemaakt zijn, is er geen ruimte om te zoeken naar verdere heling. Hier vanuit gaande is het absurd om een verdere bevrijding van zonde te verwachten, geleidelijk dan wel onmiddellijk.

2. In tegendeel, een diepe overtuiging dat we nog niet heel zijn, onze harten nog niet volledig gereinigd, dat er in ons nog een “vleeselijke gezindheid” achterblijft die van nature “vijandschap tegen God” (Rom 8:7) is, dat de zonde nog in ons hart is, verzwakt, maar niet vernietigd, toont zonder een schaduw van twijfel de absolute noodzakelijkheid van een verdere verandering aan. Natuurlijk, op het moment van rechtvaardiging worden we wedergeboren: op dat moment ervaren we de innerlijke verandering van “duisternis ... tot zijn wonderbaar licht” (1 Petr 2:9), van het beeld van de bruto en de duivel naar het beeld van God; van de aardse, sensuele, duivelse gezindheid naar de gezindheid van Christus. Maar worden we dan volkomen veranderd? Totaal getransformeerd naar het beeld van Hem die ons geschapen heeft? Verre daarvan: er blijft een diepte van zonde achter, en het is het bewustzijn daarvan die ons doet verlangen naar een volledige bevrijding door Hem die bij machte is om te verlossen. Daarom hebben degenen die niet overtuigd zijn van de diepe verdorvenheid van hun hart, of dat maar in lichte mate geloven, weinig zorgen over volkomen heiligmaking. Ze kunnen denken dat zoiets bij het overlijden komt, of op een of ander moment daarvoor. Maar ze voelen geen rusteloosheid als het weg blijft, en geen grote honger of dorst daarnaar. Dat kan ook niet, tot ze zichzelf beter leren kennen, totdat ze zich bekeren zoals hierboven beschreven, totdat God het gezicht van het aangeboren monster ontmaskert, en hen de ware staat van hun ziel toont. Dan en alleen dan zullen ze uitroepen, in de kwelling van hun ziel:

Break off the yoke of inbred sin,
And fully set my spirit free!
I cannot rest till pure within,
Till I am wholly lost in Thee.

Verbreek het juk van de aangeboren zonde,
En maak mijn geest volledig vrij!
Ik kan niet rusten tot ik zuiver ben,
Tot ik volkomen verloren ben in U

3 We kunnen hier ten tweede van leren dat een diepe overtuiging, dat een diepe overtuiging van onze gebreken, nadat we zijn aanvaard (die in bepaalde zin “schuld” genoemd kan worden) absoluut noodzakelijk is om de echte waarde van het verzoenend bloed te kunnen zien, om te kunnen ervaren dat we dit evenzeer nodig hebben sinds we gerechtvaardigd zijn als daarvoor. Zonder deze overtuiging, kunnen we niet anders dan het bloed van het verbond als iets normaal beschouwen, iets waar we nu niet zozeer behoefte meer aan hebben, aangezien al onze zonden uit het verleden uitgewist zijn. Maar als onze harten en levens nog dusdanig onrein zijn, is er een mate van schuld die we elk moment vermeederen, en die ons logischerwijze elk moment een nieuwe veroordeling zou opleveren, ware het niet dat

He ever lives above,
For us to intercede, --
His all-atoning love,
His precious blood, to plead.

Hij leeft daarboven voor altijd
Om voor ons te bemiddelen, --
Zijn alles verzoenende liefde,
Zijn kostbaar bloed, als pleitgrond

Het is deze bekering, en het geloof dat daar nauw mee samenhangt, die worden verwoord in de volgende sterke regels:

I sin in every breath I draw,
Nor do Thy will, nor keep Thy law
On earth, as angels do above:
But still the fountain open stands,
Washes my feet, my heart, my hands,
Till I am perfected in love.

Met elke ademtocht zondig ik,
Doe niet Uw wil noch houd uw wet
Op aarde, zoals de engelen boven doen:
Maar toch is de fontein nog open,
Wast mijn voeten, mijn hart, mijn handen,
Tot ik vervolmaakt ben in liefde

4. Ten derde kunnen we concluderen dat een diepe overtuiging van onze volkomen hulpeloosheid, een totaal niet in staat zijn iets te behouden van wat we ontvangen hebben, laat staan onszelf te bevrijden van de zonde die nog altijd in ons hart en leven is, ons leert werkelijk ons leven door geloof op Christus te bouwen, niet alleen als onze Priester, maar ook als onze Koning. Hierdoor gaan we “Hem verheerlijken” (Ps 69:31), ja, geven we Hem alle “lof van de heerlijkheid zijner genade” (Ef 1:6) door Hem de complete Christus te maken, de volkomen Verlosser, en Hem waarlijk te kronen. Deze prachtige woorden zoals ze zo vaak gebruikt zijn, hebben weinig of geen betekenis tenzij ze vervuld worden in een diepe zin, wanneer we alzo als het ware uit onszelf gaan om opgeslokt te worden in Hem; wanneer we in het niets zinken, opdat Hij alles in allen mag zijn. Dan, als zijn almachtige genade “elke schans, die opgeworpen wordt tegen de kennis van God” (2 Cor 10:5a) geslecht heeft, wordt elke gedachte, elk woord, elke daad, “als krijgsgevangene onder de gehoorzaamheid aan Christus” (2 Cor 10:5b) gebracht.

Londonderry, 24 April 1767